

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

Національного аерокосмічного
університету ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
«19» квітня 2017 р., протокол № 13
наказ № 178 від 19.04.2017 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Менеджмент

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
галузі знань – 07 «Управління та адміністрування»
за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Кваліфікація: Бакалавр менеджменту галузі знань
управління та адміністрування

(із змінами, внесеними згідно із рішеннями:
вченої ради «ХАІ» протокол № 9 від 20.03.2019 р.;
науково-методичної комісії 3 (НМК 3) протокол № 8 від 17.04.2020 р.;
науково-методичної комісії 3 (НМК 3) протокол № 1 від 31.08.2020 р.;
рішенням вченої ради ХАІ протокол № 9 від 20.04.2023 р.)

Освітня програма введена в дію
з «01» вересня 2023 р.

Ректор Національного
аерокосмічного університету
ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Микола НЕЧИПОРУК
Наказ № 75 від «21» квітня 2023 р.

Харків 2023 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму «Менеджмент» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» оновлено у зв'язку:

– зі змінами відповідно до Стандарту МОН (наказ МОН № 1165 від 29.10.2018) (затверджено рішенням вченої ради ХАІ протокол № 9 від 20.03.2019 р.);

– зі перерозподілом кредитів ЄКТС між компонентами освітньо-професійної програми та оновленням змісту її опису (затверджено рішенням науково-методичної комісії 3 (НМК 3) протокол № 8 від 17.04.2020 р.);

– зі зміною Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020, № 519) (затверджено рішенням науково-методичної комісії 3 (НМК 3) протокол № 1 від 31.08.2020 р.);

– зі перерозподілом кредитів ЄКТС між компонентами освітньо-професійної програми та оновленням змісту її опису (затверджено рішенням вченої ради ХАІ протокол № 9 від 20.04.2023 р.).

Оновлення освітньо-професійної програми «Менеджмент» проведено групою забезпечення ОПП Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» у складі:

1	Керівник (гарант) групи	Доронін Андрій Віталійович	– д-р екон. наук, професор, професор кафедри менеджменту
2	Члени групи:	Самойленко Інна Олександрівна	– д-р екон. наук, доцент, професор кафедри менеджменту
		Камнева Анастасія Володимирівна	– канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1	О. Ф. Авраменко	к.т.м., заступник директора ТОВ «Фірма «Промпостачсервіс»
2	Д. В. Варганян	Генеральний директор ГОВ Сігма Софтвеа
3	В. В. Манівчук	к.е.н., начальник ССТ Харківського РСП Державного підприємства обслуговування повітряного руху України

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»

ВСТУП

Відповідно до ст. 1 «Основні терміни та їх визначення» Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами) освітня програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Освітня програма використовується під час:

- акредитації освітньої програми, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю та спеціалізацією;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації здобувачів фаху.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами), Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 (зі змінами), Стандарту МОН (наказ МОН № 1165 від 29.10.2018) і встановлює:

- обсяг та термін навчання бакалаврів;
 - загальні компетентності;
 - фахові компетентності;
 - програмні результати навчання;
 - перелік та обсяг навчальних дисциплін для опанування компетентностей освітньо-професійної програми;
 - вимоги до структури навчальних дисциплін.
- Освітньо-професійна програма використовується для:
- складання навчальних планів та робочих навчальних планів;
 - формування індивідуальних планів студентів;
 - формування робочих програм навчальних дисциплін, практик;
 - визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
 - акредитації освітньо-професійної програми;
 - внутрішнього і зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
 - атестації бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» зі спеціальності 073 «Менеджмент».

Користувачі освітньо-професійної програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»;
 - науково-педагогічні працівники, які здійснюють підготовку бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» зі спеціальності 073 «Менеджмент» у Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»;;
 - екзаменаційна комісія спеціальності 073 «Менеджмент» Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»;
 - приймальна комісія Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».
- Освітньо-професійна програма поширюється на кафедри Університету, залучені для підготовки фахівців ступеня бакалавр за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

1. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Освітньо-професійна програма розроблена на основі таких нормативних документів і рекомендацій:

1.1 Закон України «Про вищу освіту». № 1556-УІІ від 01.07.2014 (зі змінами).

1.2 Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 (зі змінами).

1.3 Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 № 266.

1.4 Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12.08.2015 р. № 579.

1.5 Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010, затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 р. № 327 (зі змінами).

1.6 Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України протокол від 29.03.2016 № 3 (зі змінами).

1.7 Положення «Про організацію освітнього процесу» Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», затверджене вченою радою університету.

1.8 ATuningGuidetoFormulatingDegreeProgrammeProfilesIncludingProgrammeCompetencesandProgrammeLearningOutcomes. -Bilbao, Groningen and The Hague, 2010.

1.9 A TUNING-AHELO conceptual framework of expected/desired learning out comes inengineering. OECD Education Working Papers, No. 60, OECD Publishing 2011. <http://dx.doi.org/10.1787/5kghtchn8mbn-en>

1.10 Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М.Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

1.11 Наказ МОН України «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266» від 06.11.2015 № 1151.

1.12Класифікація видів економічної діяльності: ДК 009:2010. – Чинний від 01.01.2012. – (Національний класифікатор України).

1.13 Класифікатор професій: ДК 003:2010. – Чинний від 01.11.2010. – (Національний класифікатор України).

1.14 Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. І доп. / Авт.-уклад.: В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А.В. Ставицький, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред.. В.Г. Кременя. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.

1.15 Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 07 – Управління та адміністрування, спеціальність 073 – Менеджмент. Затверджено Наказ МОН № 1165 від 29.10.18: офіц. видання. Київ: Міністерство освіти та науки України, 2018. 14 с.

2 ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «МЕНЕДЖМЕНТ» ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» Кафедра менеджменту National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Department of Management
Ступінь вищої освіти	Ступінь вищої освіти – бакалавр Bachelor`s Degree
Галузь знань, спеціальність та назва кваліфікації	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Field of Study 07 «Management and Administration» Спеціальність 073 «Менеджмент» Program Subject Area 073 «Management» Кваліфікація: Бакалавр менеджменту галузі знань управління та адміністрування Qualification: Bachelor`s Degree in of Management of Areas of knowledge Management and Administration
Офіційна назва ОПП	Менеджмент Management
Тип диплому та обсяг ОПП	Диплом бакалавра, одиничний, термін навчання 3 роки 10 місяців: – на базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС; – на основі ступеня молодшого бакалавра (ОКР молодшого спеціаліста), «фахового молодшого бакалавра» – 240 кредитів. При цьому ХАІ визнає та перезараховує кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми не більше, ніж 120 кредитів ЄКТС та на основі ступеня «фаховий молодший бакалавр» не більше, ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих за попередньою освітньою програмою фахової передвищої освіти.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми: № 1652, виданий 11.06.2021 р. на підставі рішення Національного агентства із забезпечення якості освіти (протокол № 9 (52) від 08.06.2021 р.) Період акредитації: до 01.07.2026 р. Оновлення або модернізація освітньої програми здійснюється відповідно до розділу 5 Положення «Про розроблення та модернізацію освітніх програм в ХАІ».
Цикл/рівень	Перший (бакалаврський) НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умов наявності повної загальної середньої освіти. Прийом на основі ступенів «молодший бакалавр», «фаховий молодший бакалавр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» здійснюється в порядку, визначеному законодавством
Мова(и) викладання	Мовою викладання є державна мова. З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису ОПП	https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavriv/
2 – Мета освітньої програми	
Підготувати висококваліфікованих фахівців сучасного рівня здатних здійснювати професійну діяльність на основі володіння системою компетентностей, які сприяють засвоєнню базових управлінських понять та принципів, які здатні системно та інноваційно мислити, приймати ефективні і своєчасні управлінські рішення, керуватися принципами гуманності, вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі у сфері управління організаціями та їх підрозділами аерокосмічної галузі в Україні (авіація, космонавтика, машинобудування, інформаційні технології), а також у суміжних галузях.	

3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область	<p>Об’єкт діяльності: управління організаціями та їх підрозділами.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері управління організаціями та їх підрозділами.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: парадигми, закони, закономірності, принципи, історичні передумови розвитку менеджменту; концепції системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного, проектного менеджменту тощо; функції, методи, технології та управлінські рішення у менеджменті.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові та специфічні методи дослідження (розрахунково-аналітичні, економіко-статистичні, економіко-математичні, експертного оцінювання, фактологічні, соціологічні, документальні, балансові тощо); методи реалізації функцій менеджменту (методи маркетингових досліджень; методи економічної діагностики; методи прогнозування і планування; методи проектування організаційних структур управління; методи мотивування; методи контролювання; методи оцінювання соціальної, організаційної та економічної ефективності в менеджменті тощо); методи менеджменту (адміністративні, економічні, соціально-психологічні, технологічні); технології обґрунтування управлінських рішень (економічний аналіз, імітаційне моделювання, дерево рішень тощо).</p> <p>Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в рамках менеджменту.</p>
Орієнтація ОП	Освітньо-професійна програма для підготовки бакалаврів.
Основний фокус ОПП	Освітньо-професійна програма встановлює кваліфікаційні вимоги до соціально-виробничої діяльності випускників закладу вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» освітнього ступеня «бакалавр» і державні вимоги до властивостей та якостей особи, що здобула певний освітній рівень відповідного фахового спрямування за освітньо-професійною програмою «Менеджмент».
Особливості програми	Освітня програма спрямована на управління промисловими підприємствами (на прикладі авіаційних, приладо- та машинобудівних та інших підприємств Харківського регіону) у контексті підвищення рівня їх конкурентоспроможності та інноваційної модернізації за умов прискореної інформатизації економіки та високої мінливості факторів зовнішнього і внутрішнього середовища із застосуванням синергетичного підходу, реалізація якого базується на використанні концепції сталого розвитку та принципів економіки знань. Програма спрямована на становлення нової якості партнерства між університетом і здобувачем, дає можливість дотримуватися балансу між цілями й інтересами внутрішніх й зовнішніх стейкхолдерів, вчить лідерству й креативному менеджменту, дає дорожню карту, що веде до успіху у глобальному цифровому просторі.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Робота за фахом відповідно до кваліфікації бакалавр з менеджменту за освітньою програмою «Менеджмент», можуть займати посади: Технічні фахівці в галузі управління; Фахівець з корпоративного управління; Помічники керівників; Помічники керівників підприємств, установ та організацій; Помічники керівників виробничих та інших основних підрозділів; Помічники керівників малих підприємств без апарату управління
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання спрямоване на розвиток критичного і творчого мислення. Лекції, мультимедійні лекції, лабораторні роботи, семінари, практичні заняття в малих групах, самостійна робота на основі підручників та конспектів, консультації із викладачами, підготовка кваліфікаційної роботи бакалавра.
Оцінювання	Письмові іспити або іспити у вигляді тестування, звіти з практик, презентації, поточний (модульний) контроль, публічний захист кваліфікаційної роботи бакалавра.

6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту, зокрема аерокосмічної галузі в Україні (авіація, космонавтика, машинобудування, інформаційні технології), а також у суміжних галузях або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.</p> <p>ЗК4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК6 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК7 Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК10 Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК11 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК13 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК14 Здатність працювати у міжнародному контексті.</p> <p>ЗК15 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>СК1 Здатність визначати та описувати характеристики організації.</p> <p>СК2 Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p> <p>СК3 Здатність визначати перспективи розвитку організації.</p> <p>СК4 Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.</p> <p>СК5 Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту,</p> <p>СК6 Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.</p> <p>СК7 Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.</p> <p>СК8 Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.</p> <p>СК9 Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.</p> <p>СК10 Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.</p> <p>СК11 Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.</p> <p>СК12 Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК13 Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>СК14 Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>СК15 Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.</p> <p>СК16 Здатність підтримувати сприятливий соціально-психологічний клімат в колективі, налагоджувати ефективну взаємодію в команді, створювати сприятливі умови для навчання та саморозвитку персоналу підприємства.</p> <p>СК17 Здатність приймати нестандартні рішення і креативно мислити та готовність перейняти на себе відповідальність і проявити лідерські якості;</p> <p>СК18 Здатність до безперервного та актуального навчання, саморозвитку та самопроєктування майбутнього, уміння застосовувати знання на практиці;</p> <p>СК19 Здатність організовувати та проводити ділові зустрічі і переговори з партнерами та іншими суб'єктами економічної діяльності, підтримувати ділові контакти, використовуючи сучасні технічні засоби, засоби зв'язку та інформаційні технології;</p>

	<p>СК20 Здатність розуміти економічні основи функціонування організації, визначати потреби та напрями раціонального використання ресурсів організації.</p> <p>СК21 Здатність застосовувати інструментарій інвестиційного, інноваційного та логістичного менеджменту в умовах невизначеності</p> <p>СК22 Здатність обґрунтовувати управлінські рішення та здійснювати ефективний контроль за їх виконанням</p> <p>СК23 Здатність до формалізації процесів управління підприємствами та їх автоматизації за допомогою сучасних спеціалізованих програмних продуктів.</p> <p>СК24 Здатність розробляти та управляти проектами з гарантією якості виконуваної роботи;</p> <p>СК25 Здатність до організаційного та імітаційного моделювання економічних процесів на базі системного підходу з використанням спеціалізованих інформаційних технологій.</p> <p>СК26 Здатність впроваджувати та розвивати системи управління якістю, здійснювати на їх основі управління підприємством.</p> <p>СК27 Здатність до оцінки та прогнозування розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства</p> <p>СК28 Здатність забезпечувати своєчасне та ефективне виконання завдань організації виробництва продукції в тому числі і на підприємствах аерокосмічної галузі в Україні.</p> <p>СК29 Здатність керувати роботою промислових підприємств, приймати відповідальність за свої рішення в межах професійної компетенції;</p> <p>СК30 Здатність вирішувати завдання щодо забезпечення управління енергозбереженням і енергоефективністю на промисловому підприємстві.</p>
--	---

7 – Результати навчання

- РН1** – Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- РН2** – Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
- РН3** – Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
- РН4** – Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
- РН5** – Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
- РН6** – Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
- РН7** – Виявляти навички організаційного проектування.
- РН8** – Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
- РН9** – Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.
- РН10** – Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.
- РН11** – Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
- РН12** – Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації
- РН13** – Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.
- РН14** – Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.
- РН15** – Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько-свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.
- РН16** – Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
- РН17** – Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.
- РН18** – Застосовувати навички обґрунтування та управління проектами.
- РН19** – Практикувати використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні підприємством
- РН20** – Застосовувати логістичний підхід до управління ресурсами організацій та забезпечувати підвищення їх конкурентоспроможності
- РН21** – Демонструвати навички складання планової та звітної документації забезпечення управлінської діяльності підприємства
- РН22** – Уміння розробляти тактичні та оперативні плани поточної діяльності, проекти бізнес-плану; обґрунтовувати інвестиційні проекти та програми стратегічного розвитку промислового підприємства;
- РН23** – Вміти забезпечувати процес ведення та укладання зовнішньоекономічних угод, використовуючи програмне забезпечення та інформаційно-комунікативні технології

PH24 – Володіти методами обґрунтування управлінських рішень на основі комплексних економічних та фінансових розрахунків в контексті забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах мінливого бізнес-середовища

PH25 – Професійно виконувати завдання щодо впровадження нововведень в діяльність підприємства в невизначених та екстремальних ситуаціях

PH26 – Розробляти та впроваджувати системи управління якістю на базі існуючих стандартів

PH27 – Демонструвати знання специфіки менеджменту в аерокосмічній галузі

PH28 – Ефективно використовувати інструментарій і технології сучасного адміністративного менеджменту в управлінні операційними процесами в підрозділах промислового підприємства, формувати та удосконалювати систему менеджменту підприємства

PH29 – Розробляти, планувати та формувати заходи з енергоощадження з метою енергозбереження та підвищення енергетичної ефективності промислового підприємства.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування, в т.ч. закордонні. Відповідає кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187)
Матеріально-технічне забезпечення	Навчання здійснюється у навчальних лабораторіях, комп'ютерних класах імпульсного корпусу. Лекційні, обладнані проекторами та ПК: 313ік, 502ік, 504 ік; Комп'ютерні класи: 501ік, 509ік, 511ік, Відповідає матеріально-технічним вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187)
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення: – офіційний сайт університету: http://www.khai.edu – точки бездротового доступу до мережі Інтернет; – необмежений доступ до мережі Інтернет; – наукова бібліотека та читальні зали; Використання віртуального навчального середовища Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» ліцензійного програмного забезпечення та авторських розробок науково-педагогічного складу, наприклад програма «Business Automation Software (BAS)» (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами)).

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Національним аерокосмічним університетом ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» і підприємствами України, де студенти проходять практику.
Міжнародна кредитна мобільність	З навчальними закладами країн-партнерів за програмою ERASMUS+. Навчання громадян України за кордоном є складовою частиною навчання в ХАІ, оцінки отримані за кордоном враховуються в ХАІ.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Мовою викладання є державна мова. З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами.

3. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ (КОП) ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

3.1 Перелік компонент ОП

Код КОП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОП			
OK1	Інформатика	5	залік
OK2	Математика для економістів (вища математика, теорія ймовірностей та математична статистика)	5	іспит
OK2	Математика для економістів (вища математика, теорія ймовірностей та математична статистика)	5	іспит
OK3	Політична економія	5	іспит
OK4	Статистика	4	іспит
OK5	Фінанси	4	іспит
OK6	Вступ до фаху	6,5	іспит
OK7	Іноземна мова	8	залік
OK9	Економіка підприємства	4	іспит
OK10	Маркетинг	4	залік
OK11	Менеджмент	4	іспит
OK12	Мікро- та макроекономіка	4	іспит
OK13	Операційний менеджмент	5	іспит
OK14	Операційний менеджмент (КР)	2	диф. залік
OK15	БЖД, охорона праці та цивільний захист	3	залік
OK16	Основи авіакосмічної техніки	3	залік
OK17	Інформаційні системи та технології за фаховим спрямуванням	4	іспит
OK18	Адміністративний менеджмент	4	залік
OK19	Менеджмент (КП)	2	диф. залік
OK20	Логістика	4	іспит
OK21	Логістика (КП)	2	диф. залік
OK22	Прийняття управлінських рішень	4,5	іспит
OK23	Динамічне лідерство	4,5	залік
OK24	Планування авіавиробництва	4	іспит
OK25	Планування авіавиробництва (КП)	2	диф. залік
OK26	Комунікативний менеджмент	5,5	іспит
OK27	Стратегічне управління промисловим підприємством	4,5	іспит
OK28	Теорія організацій	5,5	іспит
OK29	Управління інноваціями	4	іспит
OK30	Управління конкурентоспроможністю підприємства	5	іспит
OK31	Організаційне проектування системи управління персоналом	4	іспит
OK32	Організаційне проектування системи управління персоналом (КП)	2	диф. залік
OK33	Управління персоналом підприємства	4	іспит
OK34	Зовнішньоекономічна діяльність	4	іспит
OK35	Бізнес-аналітика	4	залік
OK36	Основи управління проектами	5	іспит
OK37	Теорія і практика бізнес-планування	4	залік
OK38	Контролінг	3,5	іспит
OK8	Управління якістю та ризиками в умовах сталого розвитку	4,5	залік
OK39	Навчальна практика	3	залік
OK40	Ознайомча практика	3	залік
OK41	Виробнича практика	3	залік
OK42	Кваліфікаційна робота бакалавра	9	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	

Код КОП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Вибіркові компоненти ОП*			
Блок дисциплін професійного спрямування MINOR**			
ВК1	Minor. Дисципліна 1	5	іспит
ВК2	Minor. Дисципліна 2	5	іспит
ВК3	Minor. Дисципліна 3	5	іспит
ВК4	Minor. Дисципліна 4	5	іспит
Всього		20	
Гуманітарний блок(Softskills)			
ВК5	Українські студії	3	залік
ВК6	Правова компетентність	3	залік
ВК7	Соціально-гуманітарна дисципліна за вибором	3	залік
ВК8	Математичний блок на вибір	5	іспит
ВК9	Формування системного наукового світогляду	3	залік
ВК10	Економічна дисципліна за вибором	3	залік
ВК11	Дисципліна фахового спрямування	5	залік
Всього		25	
Дисципліни індивідуального вибору***			
ВК13	Дисципліна індивідуального вибору 1	5	іспит
ВК14	Дисципліна індивідуального вибору 2	5	іспит
ВК.15	Дисципліна індивідуального вибору 3	5	іспит
Всього		15	
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

*Здобувач обирає одну дисципліну із запропонованих у переліках/блоках освітніх компонент ВК5 – ВК11, тим самим забезпечує опанування і поглиблення загальних компетентностей та результатів навчання, що направлені на здобуття соціальних навичок відповідно до вимог стандарту спеціальності. Переліки складових освітніх компонент ВК5 – ВК11 може збільшуватися і оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

**Здобувач може обрати будь-який блок дисциплін професійного спрямування MINOR. Блоки дисциплін професійного спрямування MINOR можуть збільшуватися і оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

*** Загальноуніверситетський блок, в якому дисципліни для вибору пропонують кафедри Університету або інші підрозділи відповідно до напрямів своєї діяльності або наукових напрямів/шкіл.

Здобувач, який зарахований на базі повної загальної середньої освіти, виконує освітньо-професійну програму в обсязі 240 кредитів ЄКТС.

Здобувач, який зарахований на основі ступеня молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»), фаховий молодший бакалавр виконує освітньо-професійну програму в обсязі 240 кредитів ЄКТС. При цьому ХАІ визнає та перезараховує не більше ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (ОКР молодшого спеціаліста) та на основі ступеня «фаховий молодший бакалавр» не більше, ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих за попередньою освітньою програмою фахової передвищої освіти.

Згідно з принципами компетентнісного підходу до здобуття вищої освіти перезарахування результатів раніше складених претендентом дисциплін відповідно до індивідуального навчального плану здійснюється за заявою претендента на підставі Положення «Про перезарахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці в Національному

аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»»

(<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-reguluyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-poryadok-perezarahuvannya/>) шляхом порівняння: відповідності змісту дисципліни освітньо-професійної програми (ОПП); запланованих результатів навчання з відповідної дисципліни; загального обсягу у годинах і кредитах ЄКТС; форм підсумкового контролю тощо.

3.2 Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП) за курсами та семестрами надано у додатку А.

Під час формування переліку дисциплін, практик та атестації враховано вимоги стандартів вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, положення «Про організацію освітнього процесу у ХАІ» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-reguluyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu/>) та відповідних нормативних документів.

Практики та/або стажування (за всіма видами) входять до складу обов'язкових навчальних дисциплін. Кількість форм контролю на навчальний рік не перевищує шістнадцять. Аудиторне навантаження становить від 1/3 до 2/3 загального обсягу навантаження

3.3 Структурно-логічна схема освітньої програми

Структурно-логічна схема (додаток Б) освітньої програми відображає послідовність вивчення її компонент, як обов'язкових, так і вибіркового. Здобувачем вищої освіти обирається індивідуальна траєкторія навчання яка реалізується через обирання вибіркового компонент згідно Положення «Про забезпечення права студентів на вибір навчальних дисциплін».

4 ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація випускників за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» зі спеціальності 073 «Менеджмент» проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи бакалавра.

Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми в сфері управління, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів економічної науки.

У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації та списування.

Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: бакалавр менеджменту галузі знань управління та адміністрування.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

6 МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (РН) ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Компоненти освітньої програми	Програмні результати навчання																													
	РН1	РН2	РН3	РН4	РН5	РН6	РН7	РН8	РН9	РН10	РН11	РН12	РН13	РН14	РН15	РН16	РН17	РН18	РН19	РН20	РН21	РН22	РН23	РН24	РН25	РН26	РН27	РН28	РН29	
OK1						+					+						+		+				+							
OK2	+	+																											+	+
OK3			+	+		+					+						+								+	+			+	+
OK4		+	+	+		+					+						+								+	+			+	+
OK5			+	+		+					+					+	+									+	+		+	+
OK6			+	+	+	+	+	+	+														+		+	+				
OK7		+				+	+	+															+		+	+				
OK8			+	+		+		+		+		+				+										+				
OK9			+	+				+	+		+					+	+									+		+		
OK10		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+								+			+	+	
OK11																												+	+	
OK12	+	+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+		+					+							+	+
OK13			+					+	+	+	+	+		+		+						+							+	+
OK14			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+						+			+	+		+	+	
OK15			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+						+	+		+	+		+	+	
OK16			+	+	+	+		+	+	+	+	+										+	+		+	+			+	+
OK17			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+					+	+						+	+
OK18			+	+		+		+	+	+	+	+				+					+								+	+
OK19				+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+		+		+								+	+
OK20			+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+		+			+					+	+		+	+	
OK21			+	+	+	+		+	+	+	+	+													+	+		+	+	
OK22		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+					+			+	+				
OK23			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+						+	+							
OK24			+	+							+						+													
OK25			+	+						+	+					+	+									+	+		+	+
OK26			+	+	+			+	+		+	+	+	+	+						+				+	+		+	+	
OK27		+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+		+													
OK28		+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+		+													
OK29			+	+		+	+	+			+								+		+									
OK30			+	+		+	+	+	+	+	+	+					+			+			+		+					
OK31			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+														
OK32			+	+		+	+	+	+	+	+	+															+		+	
OK33			+	+				+	+	+	+	+		+	+	+														
OK34			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+						+			
OK35			+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+							+		
OK36			+					+	+				+	+																
OK37				+	+	+	+																+		+	+				
OK38			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+			+					+	+		+		
OK39			+	+	+	+	+	+			+	+																		
OK40			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+										+								
OK41			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+				+	+		+	+	
OK42			+	+	+	+	+	+		+	+	+						+	+	+	+	+			+	+		+	+	

Додаток А

Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП) за курсами та семестрами

1 курс				2 курс				3 курс				4 курс			
1 семестр		2 семестр		3 семестр		4 семестр		5 семестр		6 семестр		7 семестр		8 семестр	
КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів
ОК1	5	ОК2	5	ОК4	4	ОК19	2	ОК13	5	ОК14	2	ОК17	4	ОК15	3
ОК2	5	ОК7	4	ОК5	4	ОК20	4	ОК21	2	ОК24	4	ОК18	4	ОК32	2
ОК3	5	ОК10	4	ОК9	4	ОК26	5,5	ОК22	4,5	ОК33	4	ОК25	2	ОК34	4
ОК6	6,5	ОК12	4	ОК11	4	ОК29	4	ОК30	5	ОК37	4	ОК27	4,5	ОК38	3,5
ОК7	4	ОК16	3	ОК23	4,5	ОК36	5	ОК35	4	ОК8	4,5	ОК31	4	ОК42	9
		ОК28	5,5			ОК40	3			ОК41	3				
		ОК39	3												
<i>BK5</i>	3	<i>BK6</i>	3	<i>BK7</i>	3	<i>BK8</i>	5	<i>BK10</i>	3	<i>BK2</i>	5	<i>BK3</i>	5	<i>BK4</i>	5
				<i>BK11</i>	5	<i>BK9</i>	3	<i>BK1</i>	5	<i>BK13</i>	5	<i>BK14</i>	5	<i>BK15</i>	5
28,5		31,5		28,5		31,5		28,5		31,5		28,5		31,5	
60				60				60				60			

Всі компоненти (обов'язкові та вибіркові), їх зміст, формування компетентностей (загальних, спеціальних (фахових)) та визначення результатів навчання представлено у робочих програмах дисциплін та/або силабусах на сайті в розділі «Короткий опис, структура і освітні компоненти освітніх програми і компонентів» (окремо за кожним курсом навчання) освітньо-професійної програми «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент»

[\(https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavriv/menedzhment3/\)](https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavriv/menedzhment3/)

Додаток Б

